

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

მელა

მელა (*Vulpes*), მტაცებელი ძუძუმწოვრების გვარი ძაღლისებრთა ოჯახისა. გავრცელებულია ყველგან, ანტარქტიდის გარდა. ავსტრალიაში ინტროდუცირებულია. გვარში 12 სახეობაა.

საქართველოში გვხვდება ჩვეულებრივი მელა (*V. vulpes*) 3 ქვესახეობით (*V. v. vulpes*, *V.v. alticola*, *V.v. alpherakyi*).

სამხრეთის მ. ჩრდ. მ-თან შედარებით უფრო მკრთალი და მომცო ტანისაა, გვხვდება სრულიად თეთრი (ალბინოსები) ან შავი ინდივიდები (მელანისტები). განსაკუთრებით მრავალრიცხოვანია ველებსა და უდაბნოებში. ბინადრობენ აგრეთვე ტყეში და სხვა ადგილებში. ცხოვრობს სოროში, რ-საც თვითონ თხრის, ზოგჯერ მაჩვის ან სხვა ცხოველის სოროს იკავებს. იყენებს ბუნებრივ თავშესაფრებს — მღვიმეებს, კლდის ნაპრალებს, ნაქცეული ხეების ფულუროებს და სხვ. ხშირად სახლდება ადამიანის მახლობლად, გვხვდება დიდ ქალაქებში. აქტიურია დღისითაც და ღამითაც. მხედველობა შედარებით სუსტი აქვს, სმენა და ყნოსვა — კარგი. გამოირჩევა სიფრთხილით და მოხერხებულობით.

იკვებება როგორც ცხოველური, ასევე მცენარეული საკვებით, ძირითადად თავისებური მღრღნელებით, ასევე ფრინველებით, ქვეწარმავლებითა და მწერებით. წელიწადში ერთხელ მრავლდება. შობს 3-12 ლევს. მათ 1,5 თვე რძით კვებავს. სქესობრივ სიმწიფეს აღწევს 10-11 თვისა. ტყვეობაში 15-20 წელი ცოცხლობს, ბუნებაში — 3-7 წელი.

მ. რენვის მნიშვნელოვანი ობიექტია (იყენებენ ბენჯს), ხელოვნურად ამრავლებენ. სარგებლობა მოაქვს მავნე მღრღნელების განადგურებით.

რ. ავალიანი

ა. ბუნნიკაშვილი
